

כנגד ארבעה בנים דיברה תורה

The Proverbial "Four Sons" and how they got to our Seder Table

(1) שמות יב:הו-כו

כה והיה כִּי־תֵבֹאוּ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר יִתֶּן ה' לָכֶם בְּאֶשֶׁר דִּבֶּר וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־הַעֲבֹדָה הַזֹּאת: כו והיה כִּי־יֹאמְרוּ אֵלֵיכֶם בְּנֵיכֶם מָה הַעֲבֹדָה הַזֹּאת לָכֶם: כז וְאָמַרְתֶּם וּבַח־פֶּסַח הוּא לָהּ אֲשֶׁר פָּסַח עַל־בְּתֵי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם בְּנִגְפוֹ אֶת־מִצְרַיִם וְאֶת־בְּתֵינֵנו הֶצִּיל וַיְקַדְּ הָעַם וַיִּשְׁתַּחֲוּ:

And it shall come to pass, when your children shall say to you, **What do you mean by this service?** That you shall say, *It is the sacrifice of the Lord's Passover, who passed over the houses of the people of Israel in Egypt, when he struck the Egyptians, and saved our houses.* And the people bowed their heads and worshipped.

(2) שמות יג:

והגדת לבנך ביום ההוא לאמר בעבור זה עשה ה' לי בצאתי ממצרים:

And you shall tell your son in that day, saying, This is done because of that which the Lord did to me when I came forth out of Egypt.

(3) שמות יד:

והיה כִּי־יִשְׁאֶלְךָ בִּנְךָ מָחָר וְאָמַרְתָּ מַה־זֹּאת וְאָמַרְתָּ אֵלָיו בְּחֹזֶק יָד הוֹצִיאָנוּ ה' מִמִּצְרַיִם מִבֵּית עַבְדִּים:

And it shall be when your son asks you in time to come, saying, **What is this?** that you shall say to him, *By strength of hand the Lord brought us out from Egypt, from the house of slavery;*

(4) דברים ו:כ-כה

כ כִּי־יִשְׁאֶלְךָ בִּנְךָ מָחָר לֵאמֹר מַה הַעֲדוֹת וְהַחֲקִים וְהַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר צִוָּה ה' אֱלֹהֵינוּ אֲתָכֶם: כא וְאָמַרְתָּ לְבִנְךָ עַבְדִּים הָיִינוּ לַפְרֵעָה בְּמִצְרַיִם וַיֹּצִיאָנוּ ה' מִמִּצְרַיִם בְּיַד חֲזָקָה: כב וַיִּתֶּן ה' אֹתוֹת וּמִפְתִּים גְּדוֹלִים וְרַעִים וּבְמִצְרַיִם בְּפִרְעֹה וּבְכָל־בֵּיתוֹ לְעֵינֵינוּ: כג וְאֹתָנוּ הוֹצִיא מִשָּׁם לְמַעַן הֵבִיא אֶתָּנוּ לְתֵת לָנוּ אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְרָהָם: כד וַיֹּצִיאנוּ ה' לְעֵשׂוֹת אֶת־כָּל־הַחֲקִים הָאֵלֶּה לְיַרְאֵה אֶת־ה' אֱלֹהֵינוּ לְטוֹב לָנוּ כָּל־הַיָּמִים לְחַיֵּתָנוּ כְּהַיּוֹם הַזֶּה: כה וַיִּצְדָּקָה תְהִי־הַלְּנוּ כִּי־נִשְׁמָר לְעֵשׂוֹת אֶת־כָּל־הַמִּצְוֹה הַזֹּאת לִפְנֵי ה' אֱלֹהֵינוּ בְּאֶשֶׁר צִוָּנוּ:

And when your son asks you in time to come, saying, **What do the testimonies, and the statutes, and the judgments, mean, which the Lord our God has commanded you?** Then you shall say to your son, *We were Pharaoh's slaves in Egypt; and the Lord brought us out of Egypt with a mighty hand; And the Lord showed signs and wonders, great and grievous, upon Egypt, upon Pharaoh, and upon all his household, before our eyes; And he brought us out from there, that he might bring us in, to give us the land which he swore to our fathers. And the Lord commanded us to do all these statutes, to fear the Lord our God, for our good always, that he might preserve us alive, as it is at this day. And it shall be accounted virtue in us, if we take care to do all these commandments before the Lord our God, as he has commanded us.*

חֲכָם מָה הוּא אוֹמֵר: מַה הַעֲדוֹת וְהַחֲקִים וְהַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר צִוָּה יי אֱלֹהֵינוּ אֲתָכֶם. וְאִךָ אַתָּה אָמַר לוֹ כְּהַלְכוֹת הַפֶּסַח. אִין מִפְטִירִין אַחַר הַפֶּסַח אֶפִיקוֹמֵן.

רָשָׁע מָה הוּא אוֹמֵר: מַה הַעֲבֹדָה הַזֹּאת לָכֶם. לָכֶם, וְלֹא לוֹ. וְלִפִּי שֶׁהוֹצִיא אֶת עַצְמוֹ מִן הַפְּלִל כִּפּוּר בְּעִקְר וְאִךָ אַתָּה הַקָּהָה אֶת שְׁנֵי וְאָמַר לוֹ: בְּעֵבֹר זֶה עָשָׂה יי לִי בְצֵאתִי מִמִּצְרַיִם. לִי, וְלֹא לוֹ. אֵלֵינוּ הִיָּה שָׁם לֹא הִיָּה נִגְאָל.

תָּם מָה הוּא אוֹמֵר: מַה זֹאת. וְאָמַרְתָּ אֵלָיו: בְּחֹזֶק יָד הוֹצִיאָנוּ יי מִמִּצְרַיִם מִבֵּית עַבְדִּים.

וְשֹׂאֵינוּ יוֹדֵעַ לְשֵׁאוֹל, אֶת פֶּתַח לוֹ. שְׁנֹאֵמַר: וְהַגְדַתְּ לְבִנְךָ בַיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר בְּעֵבֹר זֶה עָשָׂה יי לִי בְצֵאתִי מִמִּצְרַיִם.